

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การอุดมศึกษาในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

สภาพปัจจุบันการอุดมศึกษาในจีนได้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา ในขณะที่จำนวนนักศึกษาที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนกระทั่งสถาบันอุดมศึกษาในจีนมีไม่เพียงพอที่จะรับนักศึกษาที่จบจากระดับมัธยมศึกษาได้ Altbach (2009) ระบุว่ารัฐบาลจีนได้ใช้ระบบการสอบคัดเลือกนักศึกษาที่จะเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐจึงมีนักศึกษาเพียงประมาณ 20% ของประชากรที่อยู่ในวัยเรียน เท่านั้นที่สอบผ่านและมีสิทธิเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยของรัฐได้ ยิ่งกว่านั้น Hu and Seifman (1981) ชี้ให้เห็นว่า เนื่องจกนโยบายการจำกัดจำนวนนักศึกษาที่จะเข้าศึกษาต่อใสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ รัฐบาลจีนจึงส่งเสริมให้ภาคเอกชนดำเนินการสร้างมหาวิทยาลัยเอกชนในยุคต่อมา แต่นักศึกษาจีนยังนิยมชมชอบที่จะเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐมากกว่าเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของเอกชน อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยเอกชนของจีนส่วนใหญ่ มุ่งแสวงหากำไร ส่งผลให้ค่าเล่าเรียนในมหาวิทยาลัยเอกชนของจีนส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่สูงมาก แต่กลับมีคุณภาพมาตรฐานในการจัดการศึกษาต่ำกว่ามหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยเหล่านี้จึงมักมีชื่อเสียงไปในทางไม่ดี Li and Morgan (2008) นักศึกษาจีนส่วนหนึ่งจึงมุ่งไปศึกษา ในต่างประเทศ ที่มีมาตรฐานการศึกษาที่ดีกว่า แต่มีค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่า Zhu (2010) ได้กล่าวถึงปัญหาเรื่องโอกาสที่ไม่เท่าเทียมกันในการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐของชนกลุ่มน้อย โดยเฉพาะนักศึกษาที่มาจาก มณฑลกวางสีและยูนนาน จึงทำให้นักศึกษากลุ่มดังกล่าวเดินทางเข้ามาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของไทยจำนวนไม่น้อย

ด้านองค์ความรู้ทางการตลาด Cravens and Piercy (2009) นักวิชาการด้านการตลาดกล่าวถึงกลยุทธ์ในการส่งเสริมการตลาด ซึ่งเทียบเคียงได้กับการแสวงหานักศึกษาใหม่ การโฆษณา การสื่อสารทางธุรกิจ ตลอดจนข้อดีและข้อจำกัดในการส่งเสริมการตลาด Kotler and Keller (2009) ได้อธิบายเกี่ยวกับการขยายการตลาดระดับนานาชาติว่า จำเป็นต้องอาศัย การวิจัยการตลาด จริยธรรม ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีในการวิจัยและการขยายการตลาดระดับชาติ นอกจากนี้การจัดการทางการตลาดจะต้องอาศัยความรู้ในเรื่องการจัดการคุณภาพในการให้บริการ ประเภทของสินค้า ที่สามารถสนองความต้องการของผู้บริโภค ทฤษฎีราคา ตลอดจนกลยุทธ์ทางการขยายตลาด (Malhotra, 2010)

สำหรับข้อมูลด้านการตลาดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคุณภาพการให้บริการนั้น คณะผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากหนังสือเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ 2552-2553 ของสำนักงานมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา ซึ่งได้กล่าวถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศนั้น ต้องมุ่งเน้นลูกค้า ซึ่งเป็นการประเมินวิธีการที่สถาบันสร้างความผูกพันกับผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสร้างความสำเร็จในระยะยาว โดยเกณฑ์การสร้างคุณภาพเป็นการสร้างวัฒนธรรมระหว่างผู้เรียนและสถาบันโดยมีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เรียนเพื่อนำมาปรับปรุง

หลักสูตรให้ตรงกับความต้องการและความพึงพอใจและความต้องการของผู้เรียนในอนาคต ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้สถาบัน ได้กลุ่มเป้าหมายคือผู้ที่เข้ารับการศึกษามีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มใหม่ และยังเป็น การสนอง ความต้องการให้ดีกว่าความคาดหวังในแต่ละช่วงเวลาที่ทำการศึกษาเพื่อความพึงพอใจ

นอกจากนั้นคณะผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่งานวิจัยเรื่อง Factors Affecting Student Enrollment Choice – A study of no-shows ของ Costa (2011) ซึ่งได้สรุป ผลการวิจัยไว้ว่า เหตุผลของเพศชายและเพศหญิงที่เลือกเข้ารับการศึกษามีผลต่อการตัดสินใจ เข้า รับการศึกษา และการไม่เข้ารับการศึกษานี้ในสถาบันการศึกษา สืบเนื่องมาจากค่าใช้จ่าย ในด้าน การศึกษาสูง ประกอบกับนักศึกษาที่จบการศึกษาด้วยระดับคะแนนสูงสามารถจะเลือกเข้ารับ การศึกษาในสถาบันที่มีชื่อเสียงมากกว่า และเสนอว่ามหาวิทยาลัยควรให้ข้อมูลที่ชัดเจนและ สนับสนุนทุนการศึกษา รวมทั้งจัดหลักสูตรและการบริการด้านการศึกษา เช่น ห้องสมุด ให้แก่นัก ศึกษาด้วย และควรจะมีการศึกษาวิจัยทัศนคติของผู้ที่เข้ารับการศึกษาด้านวิชาการ และใน ด้านคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ ความปลอดภัย ของสถานการศึกษานั้นๆ จากศึกษางานวิจัยของ Kallio (1995) เรื่อง Factors Influencing the College Choice Decisions of Graduate Students พบว่าช่วงอายุของนักศึกษามีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้ารับการศึกษานอกจากนี้นักศึกษา ยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณภาพของสถาบันการศึกษา โดยมีสมมติฐานว่านักศึกษาที่เลือก มหาวิทยาลัยในระดับบัณฑิตศึกษามีกระบวนการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ลักษณะ นิสัยของผู้เรียน การรวบรวมข้อมูล ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย และลักษณะของหลักสูตร นอกจากนี้ ยังเกี่ยวข้องกับอายุ สถานภาพ ทางครอบครัว และการพิจารณาอาชีพในอนาคต

2.2 การส่งเสริมการศึกษาของนักศึกษา

Tomkinson et al. (2002) ได้เสนอยุทธศาสตร์การส่งเสริมการศึกษาของนักศึกษาเพื่อ อำนวยความสะดวกในสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะที่ The University of Manchester Institute of Science and Technology (UMIST) ประเทศอังกฤษ ว่าควรมีการดำเนินการเป็นขั้นตอนอย่างเป็น ระบบ ตั้งแต่การวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์ที่เป็นไปได้จริง จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและ การแข่งขันระดับประเทศ จากนั้นจึงทำแผนปฏิบัติการแต่ไม่ควรมียุทธศาสตร์มากเกินไป ซึ่งมี 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. **เริ่มต้นปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาวិชาการในระดับอุดมศึกษา** ตั้งแต่ยังอยู่ใน ระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียน ซึ่งอาจกระทำได้หลายวิธี เช่น จัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียน กระตุ้นความ สนใจในการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โดยอาจมีการร่วมมือกับองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้องด้วย

2. **การจัดการช่วงเปลี่ยนผ่านให้ราบรื่น** ระยะเวลาการเปลี่ยนผ่านเริ่มตั้งแต่การศึกษา ระดับประถมศึกษาผ่านไปยังระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ต้องจัดการให้นักเรียนมีความ “เข้มแข็ง” ในเชิงวิชาการซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญในการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตัวอย่างคือ University of Amsterdam ประเทศเนเธอร์แลนด์ มีการสร้างความสัมพันธ์ที่แนบแน่นกับโรงเรียนใน ท้องถิ่น โดยไม่คำนึงว่านักเรียนเหล่านี้จะเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาของตนหรือไม่ ประสบการณ์การทำงานร่วมกับโรงเรียนทำให้สถาบันอุดมศึกษาเรียนรู้ความต้องการ ความคาดหวัง

และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนนำไปสู่ความสามารถในการเพิ่มความหลากหลายในการจัดการเรียนการสอนที่ตรงกับความต้องการและความคาดหวังของนักศึกษา การดำเนินการทำนองนี้ได้รับการยอมรับและเลียนแบบในสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งในสหราชอาณาจักร

3. ตอบสนองความคาดหวังและความต้องการของนักศึกษาใหม่ สถาบันอุดมศึกษาควรตระหนักในความคาดหวังและความต้องการของนักศึกษา โดยเฉพาะที่เข้ามาใหม่และรับรู้สภาพความเป็นจริงของสภาพแวดล้อม และบริการการศึกษาของสถาบันแล้วพยายามในทุกวิถีทางเชิงรุกเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและบริการอื่น ๆ ให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษามากที่สุด

4. การสร้างความคุ้นเคยกับสถานศึกษา ทั้งในด้านวิชาการและในด้านส่วนตัวเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ควรจัดให้มีบริการให้คำปรึกษาช่วยให้นักศึกษาสามารถตัดสินใจในการเรียนได้อย่างเหมาะสมตรงกับความต้องการ โดยเฉพาะในช่วงเปิดภาคเรียนควรมีการสร้างแรงจูงใจให้กับนักศึกษา ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน ตลอดจนการพัฒนาความรู้สึกรักหวงแหนและเป็นเจ้าของสถาบันการศึกษา

5. การอำนวยการนักศึกษา เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญมากเพราะการที่มีจำนวนนักศึกษาออกกลางคันจะสร้างความเสียหายให้กับสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะเพราะมีการแข่งขันกับสถาบันอื่น หลักการสำคัญของยุทธศาสตร์นี้คือ สถาบันการศึกษาต้องมีความรักและความห่วงใยนักศึกษา ซึ่งแสดงออกด้วยการกระทำต่าง ๆ เป็นต้นว่า การสนับสนุนและแนะนำแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมในการศึกษา แก้ปัญหาการเรียน ความเป็นอยู่ส่วนตัว ติดตามความก้าวหน้าและให้ความช่วยเหลือที่จำเป็นและเหมาะสม จัดให้มีกลุ่มพันธมิตร สนับสนุนกันและกัน รุ่นพี่ช่วยเหลือรุ่นน้อง ศิษย์เก่าช่วยเหลือศิษย์ปัจจุบัน ช่วยลดความวิตกกังวลให้กับนักศึกษาใหม่ สร้างสะพานเชื่อมทั้งเชิงวิชาการและการจ้างงานในระหว่างการศึกษาและอาชีพในอนาคต

Lau (2003) ได้ศึกษาองค์ประกอบระดับสถาบันที่ส่งผลต่อการอำนวยการนักศึกษาในประเทศอังกฤษ พบว่า ความวิตกกังวลเป็นปัจจัยสำคัญของนักศึกษาใหม่ สถาบันอุดมศึกษาต้องสร้างบรรยากาศการศึกษาให้นักศึกษาไม่มีความวิตกกังวล ผู้บริหารควรช่วยนักศึกษาให้สามารถปรับตัวเข้ากับวิธีการเรียนแบบใหม่และสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยใหม่ ทำให้นักศึกษารู้สึกว่ามีความมั่นคงในการศึกษา จัดให้บริการต่าง ๆ เข้าถึงตัวนักศึกษาอย่างแท้จริงและรวดเร็ว รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลในทันที เช่น มีทุนการศึกษา มีศูนย์การเรียนรู้ มีผู้สอนเสริม มีการแนะนำการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย และในหอพักมีหลักสูตรเกียรตินิยม เพื่อส่งเสริมนักศึกษาที่มีความสามารถสูงให้ได้เรียนในหลักสูตรที่มีความท้าทายเพิ่มขึ้น เป็นแรงจูงใจให้นักศึกษานำศักยภาพของตนมาใช้อย่างเต็มที่

นักศึกษาในระดับอุดมศึกษามีความหลากหลายทั้งในด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาที่รับนักศึกษาจากต่างประเทศเข้าศึกษา นักศึกษาใหม่จึงมักเผชิญกับภาวะคุกคามเป็นเหตุให้เกิดปัญหาหลายประการเกี่ยวกับเรื่องนี้ Terenzini et al. (1994) เสนอความเห็นที่ว่าความซับซ้อนในการดำเนินชีวิตในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นเรื่องที่นักศึกษาใหม่ต้องปรับตัวเป็นปัญหาที่สัมพันธ์กับภูมิหลังของตัวนักศึกษา ความหลากหลายทางวิชาการ สังคม และวัฒนธรรมในสถาบันการศึกษา ตลอดจนสภาวะแวดล้อมอื่น ๆ ดังนั้นสถาบันการศึกษาควรดำเนินการต่าง ๆ เช่น

- จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะกับนักศึกษาที่มาจากพื้นฐานวัฒนธรรมที่ต่างกันมีความเป็นมิตรกัน

- ให้ความใส่ใจต่อนักศึกษาที่มาจากพื้นฐานที่ต่างกัน
- ช่วยเหลือนักศึกษาให้เข้าใจในความหลากหลายเชิงวิชาการในมหาวิทยาลัย
- ควรจัดให้มีหน่วยงาน คณะกรรมการหรือชมรมที่สร้างความสัมพันธ์กับนักศึกษา

โดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ

- ตรวจสอบว่าบริการต่าง ๆ ที่นักศึกษาได้รับทั้งเชิงวิชาการและเชิงสังคม สามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม

สิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพก็มีความสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาไม่น้อย เช่น หอพัก ห้องคันทน์คว่ำด้วยตนเองที่ห้องสมุด อาคารกิจการนักศึกษาเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาไปกลับหรือพำนักอยู่นอกมหาวิทยาลัยในการพบปะกับเพื่อน ทำรายงาน ทำการบ้าน หรือทำกิจกรรมต่างๆ สำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องในด้านการเรียน โดยเฉพาะนักศึกษาปีที่ 1 ย่อมมีปัญหาในการปรับตัวย่อมมีความต้องการระบบสนับสนุนต่าง ๆ มากกว่านักศึกษาทั่วไป (Dalke and Schmitt (1987)

Tinto (1993) ได้พัฒนาโมเดลการดำรงนักศึกษา โดยชี้ว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้นักศึกษาตัดสินใจที่จะคงอยู่หรือออกจากมหาวิทยาลัย ได้แก่ การปรับตัวทางวิชาการ การปรับตัวทางสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ประสบการณ์ทางการศึกษา เป้าหมายทางการศึกษา และความผูกพันต่อสถาบันการศึกษา ทินโตได้ให้ความสำคัญกับการสร้างความผูกพันกับสถาบันและเป้าหมายการศึกษาเป็นพิเศษ

โมเดลของ Tinto ได้รับการสนับสนุนจากผลการวิจัยของนักวิจัยหลายราย เช่น Townsley (2004) พบว่า นักศึกษาที่มีระดับความพึงพอใจในการสื่อสารกับคณาจารย์และสถาบัน ความสัมพันธ์กับเพื่อน การปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ที่ปรึกษาและความผูกพันกับสถาบันของนักศึกษาที่ยังคงอยู่ในสถาบันจะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่ออกกลางคันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โมเดลของทินโต สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Nora (1987) ซึ่งศึกษาการดำรงนักศึกษาของวิทยาลัยชุมชน 3 แห่งในรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา จำนวน 3,544 คน พบว่า ความผูกพันต่อสถาบันและเป้าหมายทางการศึกษาส่งผลโดยตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการคงอยู่ของนักศึกษา ผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและการได้รับการสนับสนุนจากบุคคลที่มีความสำคัญต่อนักศึกษา ส่งผลโดยตรงต่อความผูกพันต่อสถาบันและเป้าหมายการศึกษา การปรับตัวทางสังคมได้รับอิทธิพลจากการได้รับการสนับสนุนจากบุคคลอื่น ส่วนการศึกษาของบิดา มารดา ไม่ส่งผลต่อความผูกพัน ต่อสถาบันและการปรับตัวทางสังคมแต่อย่างใด เช่นเดียวกับผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวทางสังคม

ในทางตรงกันข้าม ผลการวิจัยการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ Washington State University ของ Getzlaf et al. (1994) แสดงว่า การออกจากสถาบันก่อนสำเร็จการศึกษามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถทางวิชาการของนักศึกษา การปรับตัวทางวิชาการ การปรับตัวทางสังคม ความผูกพันต่อสถาบันและเป้าหมายทางการศึกษา ผลงานวิจัยนี้สนับสนุนโมเดลของทินโตเช่นเดียวกัน

Reyes (1997) ศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา 6 สถาบันที่ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพในการสนับสนุนนักศึกษาในเชิงวิชาการ พบว่า บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลให้สาขาวิชาสามารถธำรงนักศึกษาไว้ได้

Hackman and Dysinger (1970) ศึกษาองค์ประกอบที่พยากรณ์การออกกลางคันของนักศึกษายังต่ำจำนวน 1,407 คนในวิทยาลัยเฉพาะทางสาขาศิลปศาสตร์ 3 แห่ง พบว่า นักศึกษาที่คงอยู่ส่วนใหญ่มีความสามารถทางวิชาการสูง แต่มีความผูกพันกับวิทยาลัยในระดับปานกลางถึงระดับสูง ส่วนกลุ่มที่มีความผูกพันในระดับปานกลางถึงระดับต่ำมีแนวโน้มที่จะออกจากวิทยาลัยก่อนจบการศึกษาหรือย้ายไปศึกษาในสถาบันอื่น ส่วนกลุ่มที่มีความสามารถทางวิชาการต่ำแต่มีความผูกพันตั้งแต่ระดับกลางถึงระดับสูงมีแนวโน้มที่จะคงอยู่นกว่าวิทยาลัยจะให้ออกเพราะผลการเรียนต่ำกว่ามาตรฐานสำหรับกลุ่มที่มีความผูกพันระดับปานกลางถึงระดับต่ำมีแนวโน้มจะออกกลางคันก่อนสำเร็จการศึกษา นอกจากนั้นความสอดคล้องระหว่างความต้องการและเป้าหมายของนักศึกษา กับความต้องการและทรัพยากรต่าง ๆ ของวิทยาลัยส่งผลต่อความผูกพันที่จะธำรงนักศึกษาไว้ในวิทยาลัยหรือจะออกกลางคันก่อนสำเร็จการศึกษา

Graunke and Woosley (2005) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐภาคกลางแถบตะวันตกของสหรัฐอเมริกา ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ในภาคการศึกษาที่ 2 จำนวน 2,259 คน โดยการวิจัยแบบสำรวจ พบว่า โดยสรุปความผูกพันกับสาขาวิชาที่ศึกษาและการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับคณาจารย์เป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางวิชาการของนักศึกษา คณะผู้วิจัยสรุปว่า มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนให้นักศึกษามีโอกาสเลือกสาขาวิชาด้วยตนเองและพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีกับคณาจารย์เพื่อเพิ่มโอกาสความสำเร็จในเชิงวิชาการ

Suh (2007) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกลับเข้ามาศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่ Pennsylvania State University, Smeal College of Business กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 2 รุ่น คือ รุ่นปี ค.ศ. 2003 จำนวน 590 คน และรุ่นปี ค.ศ. 2004 จำนวน 604 คน ข้อค้นพบคือ นักศึกษาที่ออกกลางคันแสดงการรับรู้ว่าตนเองมีประสบการณ์ทางวิชาการ การปรับตัวทางสังคม การปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและคณาจารย์ ตลอดจนความร่วมมือในการเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่านักศึกษาที่ยังคงศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย และยังค้นพบต่อไปว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา คือ บรรยากาศในชั้นเรียน ประสบการณ์ทางวิชาการ และความร่วมมือในการเรียน

2.3 การส่งเสริมการศึกษาของนักศึกษาในต่างประเทศ

มหาวิทยาลัยหลายแห่งทั่วโลกมีนโยบายชัดเจนในการส่งเสริมการศึกษาของนักศึกษาที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย มีมาตรการป้องกันการออกกลางคันและการธำรงนักศึกษาโดยมุ่งมั่นให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาให้มากที่สุด University of California (2012) ซึ่งเป็นระบบมหาวิทยาลัยในรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา ได้จัดตั้ง “ศูนย์ธำรงนักศึกษา” (Student Retention Center : SRC) ให้อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของฝ่ายกิจการนักศึกษา ศูนย์นี้มีความมุ่งมั่นให้นักศึกษาทุกคนสำเร็จการศึกษา ร้อยละ 100 โดยไม่มีการออกกลางคัน และส่งเสริมให้นักศึกษามีความเป็นผู้นำ และ

มีความสามารถรอบด้านโดยเฉพาะระดับปริญญาตรี มีโครงการช่วยเหลือนักศึกษาที่มีปัญหาทางการเรียน สังคม และวัฒนธรรมในมหาวิทยาลัย ดังตัวอย่าง

1. การใช้กลุ่มเพื่อให้คำปรึกษา (Peer Counseling) แก่นักศึกษาที่มีปัญหาทั้งในเรื่องส่วนตัวและเป้าหมายทางการศึกษา โดยทำงานใกล้ชิด ช่วยพัฒนาความสามารถในการศึกษาวิเคราะห์ เอาชนะความวิตกกังวลและปัญหาอุปสรรคทำให้ประสบความสำเร็จได้

2. การใช้ระบบพี่เลี้ยง (Mentorship) โดยแต่ละหลักสูตรจะแต่งตั้งนักศึกษาเก่าเป็นพี่เลี้ยง คอยให้คำแนะนำนักศึกษาใหม่โดยประกบกันเป็นคู่ ๆ โดยมุ่งเป้าหมายความสำเร็จในการศึกษาและการปรับตัว

3. ห้องค้นคว้า (Study Hall) เป็นสถานที่นัดพบและรวมกลุ่มนักศึกษาเพื่อศึกษาค้นคว้าสภาพเหมาะสมกับการทำงาน มีคอมพิวเตอร์บริการพร้อม

4. แฟ้มข้อสอบ (Exam Files) เป็นคลังข้อสอบให้บริการนักศึกษาที่สนใจทดสอบหรือฝึกฝนตนเองในการทำข้อสอบ

5. จัดให้มีหลักสูตรเพิ่มความสำเร็จในการเขียน (Writing Success Program) มีบริการตรวจสอบการเขียน มีที่ปรึกษาให้คำแนะนำวิธีการจัดระบบความคิดสู่การเขียน การระดมความคิด และแนวทางการเขียนที่มีประสิทธิภาพ

University of Louisiana System (2008) ซึ่งเป็นระบบมหาวิทยาลัยกลุ่มหนึ่งในรัฐลุยเซียนา สหรัฐอเมริกา ประกอบด้วย มหาวิทยาลัย 8 แห่ง ได้ให้ความสำคัญกับการธำรงนักศึกษาเป็นอันดับ 1 อย่างต่อเนื่อง โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การกำหนดกลยุทธ์ การจัดกิจกรรม ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา งบประมาณ การกำกับและการประเมินผลไว้อย่างชัดเจน มีหลักการสำคัญ ๆ เช่น

- เน้นความสำคัญของการพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้และคุณภาพชีวิตให้กับนักศึกษามากกว่าการธำรงนักศึกษา

- จัดการศึกษาโดยเน้นให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้อย่างแท้จริง เน้นวิชาการและอาชีพ

- พัฒนาคณาจารย์และบุคลากรให้มีคุณภาพ มีจิตสำนึกในการดูแล ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาอย่างใกล้ชิดแบบมีอาชีพ

- ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์

- ให้ความสำคัญกับหอพักหรือที่อยู่อาศัยของนักศึกษา ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ระบบสารสนเทศ บรรยากาศการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย กิจกรรมนอกหลักสูตร เป็นต้น

- ให้ความสนใจนักศึกษากลุ่มน้อยที่แตกต่างจากนักศึกษาทั่วไปในด้านเชื้อชาติ สัญชาติ วัฒนธรรม ภูมิหลังของครอบครัว โดยจัดหลักสูตรพิเศษตอบสนองความต้องการของนักศึกษาเหล่านั้น

University of Western Sydney ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีวิทยาเขตมากที่สุดในออสเตรเลีย มีนโยบายเพิ่มจำนวนนักศึกษาอย่างต่อเนื่องและประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาจากต่างประเทศที่มีได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก Long, Ferrier and Heagney (2006) ยุทธศาสตร์การธำรงนักศึกษาของมหาวิทยาลัย มีดังนี้

- ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและรายละเอียดของหลักสูตรแก่นักศึกษาก่อนที่รับเข้าศึกษา
- ให้การสนับสนุนนักศึกษาทั้งทางวิชาการและด้านอื่น ๆ โดยปรับให้เหมาะสมกับนักศึกษา ซึ่งมีความหลากหลาย

- ให้ความอบอุ่นแก่นักศึกษาเพื่อป้องกันการรู้สึกโดดเดี่ยวหรือแปลกแยก โดยจัดให้มีการปฐมนิเทศทั้งก่อนเข้าศึกษาและเมื่อเข้าศึกษาแล้ว จัดให้มีการปรับตัวตามสภาพแวดล้อมสนับสนุนให้มีชมรมต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย

- สนับสนุนด้านการเงินในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ทุนการศึกษาเงินกู้ยืมฉุกเฉินที่ไม่ใช่ค่าเล่าเรียน อาทิ ค่าหนังสือ ค่าพิมพ์งาน ค่าอินเทอร์เน็ต ค่าคั่นคว่ำเอกสาร ค่าจอดรถ ค่าปรับ ฯลฯ

- แจ้งผลการเรียนของนักศึกษาที่มีความเสี่ยงให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ และดำเนินการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบพร้อมทั้งทำให้นักศึกษายอมรับ

- ติดตามการออกกลางคันและทบทวนการลดจำนวนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

University of Dundee ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำที่เก่าแก่แห่งหนึ่งในสหราชอาณาจักร ได้จัดทำยุทธศาสตร์การธำรงนักศึกษา ปี ค.ศ. 2007-2012 โดยมีฐานคิดว่า ความหลากหลายของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยจะช่วยเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ชีวิตให้กับนักศึกษา ในขณะที่วัฒนธรรมและสังคมที่มีการแข่งขัน การเคารพและการสนับสนุนความเป็นปัจเจกชนจะช่วยพัฒนาทัศนคติและทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้และการทำงานในยุคโลกาภิวัตน์ ด้วยเหตุนี้มหาวิทยาลัยจึงดำเนินการธำรงนักศึกษาตามแนวทางต่อไปนี้

- 1) จัดให้นักศึกษาได้รับข้อมูลและคำแนะนำที่ถูกต้องในการเลือกหลักสูตร
- 2) ช่วยนักศึกษาใหม่ให้มีเป้าหมายในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่เหมาะสม
- 3) เตรียมนักศึกษาให้พร้อม และสนับสนุนเชิงสังคมและส่วนบุคคลให้สามารถปรับตัวเข้ากับชุมชนมหาวิทยาลัยได้

- 4) ให้บริการต่าง ๆ แก่นักศึกษาอย่างทั่วถึงและมีความสะดวกทั้งเรื่องการเงินและการช่วยเหลือเฉพาะบุคคล

- 5) ลด แก้วไข และป้องกันปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษา โดยติดตามความก้าวหน้าและผลการเรียนเป็นรายบุคคล

- 6) พัฒนาคณาจารย์และบุคลากรให้เรียนรู้ เข้าใจ และตระหนักถึงปัจจัยที่ทำให้ นักศึกษาออกกลางคัน และให้สามารถประยุกต์วิธีการที่เหมาะสมในการธำรงนักศึกษาไว้ในมหาวิทยาลัย

2.4 การศึกษาของนักศึกษาจีนในประเทศไทย

การศึกษาเรื่องจีนของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยในปัจจุบันเป็นแบบต่างคนต่างทำ เช่น สถาบันบางแห่งเน้นศึกษาด้านสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบางแห่งเน้นการศึกษาด้านการแพทย์แผนจีน เป็นต้น ซึ่งแม้จะเป็นการศึกษาในด้านที่แต่ละสถาบันเชี่ยวชาญ แต่อาจทำให้ขาดองค์ความรู้เรื่องจีนอย่างครบวงจร การพัฒนาหลักสูตรควรดำเนินการโดยขอความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญภาษาจีน ทั้งในประเทศและจากประเทศจีนให้มาร่วมกันจัดทำมาตรฐานการเรียนการสอน การจัดทำหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพครูสอนภาษาจีนโดยจัดทำโครงการแลกเปลี่ยนให้ครูภาษาจีนมาสอนในประเทศไทยมากขึ้น การจัดตั้งสถาบันทดสอบภาษาจีนในรูปแบบเดียวกันกับโทเฟล (TOEFL) และการออกใบรับรองมาตรฐานแก่ครูภาษาจีน ส่วนในด้านการส่งเสริมการศึกษาต่อต่างประเทศระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนทำให้เกิดการเรียนรู้อันดีระหว่างชนทั้งสองประเทศ ซึ่งจะเป็นเครือข่ายและเป็นประโยชน์ในการทำธุรกิจในอนาคตและสร้างความร่วมมือในด้านอื่น ๆ ต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าเรียนของนักศึกษาจีนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศไทย มีจำนวนหนึ่ง ซึ่งประกอบประกอบด้วย :

Maxwell (1973) ได้ศึกษาเรื่อง The Ethnic Identity of Male Chinese Students in Thai University ค้นพบว่านักศึกษาจีนที่มาศึกษาในประเทศไทยมุ่งหวังที่จะได้งานทำในประเทศไทย หลังจากจบการศึกษา อีกทั้งมุ่งหวังที่จะได้ที่พักอาศัยและสิ่งอำนวยความสะดวก อื่น ๆ ในประเทศไทยอีกด้วย

Veerapong Malai and Yang (2011) ได้ศึกษาเรื่อง Factors Affecting the Choice for Further Study in Thailand of Chinese Students Who Currently Study in Thailand ค้นพบว่านักศึกษาจีนที่มาศึกษาในมหาวิทยาลัยของไทยส่วนใหญ่มาจากภาคตะวันออกเฉียงใต้ของจีน เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยของไทยโดยการแนะนำของเพื่อน นักศึกษาจีนชอบอาศัยอันดิงตามของคนไทย การเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูง และค่าใช้จ่ายในการศึกษาในประเทศไทยต่ำกว่าค่าใช้จ่ายในการศึกษาในประเทศอื่น

Gunniga Anugkakul (2011) ได้ทำการวิจัยเรื่อง A Comparative Study in Language Learning Strategies of Chinese and Thai Students : A Case Study of Sunandha Rajabhat University ค้นพบว่านักศึกษาจีนใช้กลยุทธ์ในการเรียนภาษาอังกฤษมากกว่านักศึกษาไทย นักศึกษาจีนมีผลการเรียนภาษาอังกฤษค่อนข้างสูง

Paweena Songsathaphorn (2011) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาจีนที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย A Study of Factors Influencing Chinese Students' Satisfaction toward Thai Universities ปัจจัยที่มีอิทธิพลดังกล่าวประกอบด้วย ความพึงพอใจของนักศึกษาเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการศึกษา ความปลอดภัย ชื่อเสียงของสถาบันและการเตรียมความพร้อมของนักศึกษา

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วย

Qiu (2005) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเครียดและคุณภาพชีวิตของนักศึกษาจีนในมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ The Study of Stress and Quality of Life among Chinese Students in Assumption University

An (2010) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติในยุคโลกาภิวัตน์ด้านอุดมศึกษา ค้นหาค่าเหตุผลที่นักศึกษาจีนเลือกมาศึกษาในประเทศไทย An Aspect of Globalization in Higher Education : Why Chinese Students Choose to Study in Thailand

Li (2552) ได้ศึกษาวิจัยทัศนคติเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาต่างชาติชาวจีน โดยการใช้กรณีศึกษานักศึกษาจากยูนนานในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย Chinese Overseas Students Perceptions of Thai Society and Culture : A Case Study of Yunnan Students in Universities in Thailand

Zhang (2011) ได้ศึกษาถึงกรณีกระบวนการปรับตัวของนักศึกษาจีนเมื่อเข้ามาศึกษาในประเทศไทย Adaptation Process of Chinese Students Studying in Thailand เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 เพื่อรองรับการแข่งขันกับภูมิภาคอื่นและเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของโลก โดยการจัดทำยุทธศาสตร์ดังกล่าวนี้ โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งนี้เพื่อนำยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทย ไปใช้เป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินการเพื่อรองรับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน และการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการศึกษา (สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ, 2553) ดังนั้นมหาวิทยาลัยไทยจึงต้องตระหนักถึงความสำคัญของการแข่งขันทางการบริการการศึกษา ต้องศึกษาแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมให้นักศึกษาต่างชาติเข้ามาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของไทยมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งจะเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจในอนาคตอันใกล้

วีชรี ตระกูลงาม (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกกลางคันและความคาดหวังของนักศึกษาต่อการแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษาปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 10 คน นักศึกษาภาคปกติของศูนย์การศึกษาที่มีจำนวนการออกกลางคันสูงสุด 3 อันดับแรก จำนวน 30 คน และนักศึกษาภาคปกติที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2545-2547 จำนวน 242 คน ผลการวิจัยแสดงว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกกลางคันของนักศึกษา ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านนักศึกษา : การมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ส่งผลในระดับมาก การขาดเรียนมากจนไม่มีสิทธิ์สอบ และการไม่มีเพื่อนที่สามารถปรึกษาได้ส่งผลในระดับปานกลาง (2) ปัจจัยด้านครอบครัว : ปัญหาค่าใช้จ่ายส่งผลกระทบต่อระดับปานกลาง (3) ปัจจัยด้านการเรียนการสอน : อาจารย์ผู้สอนไม่มีเทคนิคการสอนที่น่าสนใจส่งผลกระทบต่อออกกลางคันในระดับมากที่สุด การให้การบ้านมากเกินไปจนเกิดความท้อแท้ และอาจารย์ผู้สอนเคร่งเครียดเกินไปส่งผลในระดับมาก และปัญหาอาจารย์ที่ปรึกษาส่งผลกระทบต่อระดับปานกลาง โดยนักศึกษาที่พ้นสภาพแสดงความเห็น

ว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อในระดับมากคือ อาจารย์ที่ปรึกษาไม่มีจิตวิทยาในการให้คำปรึกษาและมีความรู้ในเรื่องบทบาทของตนเองน้อย ส่วนกลุ่มที่ลาออกเองมีความเห็นว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสูงสุดคือ อาจารย์ที่ปรึกษามีความรู้เรื่องบทบาทของตนเองน้อย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการของมหาวิทยาลัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสูงสุดคือ บุคลากรที่ให้บริการขาดมนุษยสัมพันธ์แต่อยู่ในระดับปานกลาง ในด้านความคาดหวังของนักศึกษาต่อการแก้ปัญหาการออกกลางคัน พบว่า ส่วนใหญ่มีความคาดหวังในระดับมาก โดยกลุ่มที่พ้นสภาพนักศึกษาที่มีความคาดหวังสูงสุดคือ การได้รับความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาการศึกษาโดยเร็ว ส่วนกลุ่มที่ลาออกเองคาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษามีความรู้เรื่องหลักสูตรดีและสามารถให้คำแนะนำได้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยปรับปรุงอย่างจริงจัง เพื่อแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษา โดยการพัฒนาอาจารย์ผู้สอนให้เข้าใจความแตกต่างของนักศึกษา ให้ความช่วยเหลือเรื่องการศึกษาปรับปรุงวิธีการสอนให้น่าสนใจ ใจเย็น ไม่ดูถูกนักศึกษา ใช้วาจาที่สุภาพ ไพเราะ อาจารย์ที่ปรึกษาควรจัดเวลาให้นักศึกษาได้พบ ให้ความช่วยเหลือเมื่อนักศึกษามีปัญหา เข้าใจหลักสูตรดี ฝ่ายการศึกษาควรแจ้งข่าวสารให้นักศึกษารับรู้ทุกศูนย์ การศึกษา เพิ่มกิจกรรมที่ทำให้นักศึกษาร่วมมือกันมากขึ้น ปรับปรุงกิจกรรมให้น่าสนใจและเป็นประโยชน์ ปรับปรุงการให้บริการของเจ้าหน้าที่และระบบคอมพิวเตอร์ให้ทันสมัย

ชิตากัญญา เลาชู (2554) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาจีนต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจแขนงธุรกิจระหว่างประเทศที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร อาจารย์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษา การวัดและประเมินผล และปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจากสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 45 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมและรายด้านความคิดเห็นอยู่ในระดับ “ปานกลาง” นักศึกษาเพศชายและหญิงมีความคิดเห็นแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้านโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอนซึ่งไม่พบความแตกต่าง

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด 3 ด้านที่มีระดับน้อยที่สุด พบว่า ระดับความคิดเห็นโดยรวมมีค่าเฉลี่ย “ปานกลาง” ที่ 2.92 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล นักศึกษา อาจารย์ หลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับ

ในด้านหลักสูตรระดับความคิดเห็น “ปานกลาง” (2.90) ข้อที่น้อยที่สุดคือ หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ (\bar{X} = 2.77) ถัดมาคือหลักสูตรตอบสนองความต้องการของสังคมและตลาดแรงงานในปัจจุบันทั้งของไทยและของจีน (\bar{X} = 2.82) ลำดับต่อไป คือ มหาวิทยาลัยมีการชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดของหลักสูตรให้นักศึกษาทราบ (\bar{X} = 2.83)

ในด้านอาจารย์ พบว่าระดับความคิดเห็น “ปานกลาง” ทุกด้าน ด้านที่น้อยที่สุดคืออาจารย์ผู้สอน จัดตารางให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา (\bar{X} = 2.64) ถัดมาคือ อาจารย์ผู้สอนในแต่ละ

รายวิชาที่มีทักษะความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ($\bar{X} = 2.76$) และอาจารย์แนะนำแหล่งความรู้ทางวิชาการให้เสมอ ($\bar{X} = 2.76$)

ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (2.63) พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” แต่ที่น่าสังเกตคือ เมื่อแยกเป็นรายด้านมีความคิดเห็นในระดับ “น้อย” อยู่ 4 ข้อ เรียงตามลำดับต่ำสุดคือ มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติม ($\bar{X} = 2.39$) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนมีความหลากหลายและน่าสนใจ ($\bar{X} = 2.59$) มีการสรุปความรู้ที่ได้เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมที่ทำ ($\bar{X} = 2.60$) และการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ($\bar{X} = 2.60$)

ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้ (1) ปรับปรุงหลักสูตรโดยเพิ่มทักษะด้านภาษาไทยให้นักศึกษาจีนโดยการจัดชั่วโมงเรียนคำศัพท์ภาษาไทยเฉพาะในวิชาซีพธุรกิจ (2) พัฒนาอาจารย์ให้มีประสบการณ์และความชำนาญเพิ่มขึ้น จัดตารางให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาและติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง (3) เลือกผู้มีประสบการณ์การสอนชาวต่างประเทศมาเป็นอาจารย์ สร้างอาจารย์รุ่นใหม่ให้เรียนรู้วิธีการสอน จัดรูปแบบการสอนให้มีความหลากหลายน่าสนใจ และมีการสรุปความรู้ที่ได้เมื่อจบกิจกรรม (4) เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเลือกรายวิชาอย่างอิสระมากขึ้น ส่งเสริมนักศึกษาจีนให้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น อบรมการใช้ภาษาไทยในวิชาซีพและจัดกลุ่มให้นักศึกษาไทยและจีนได้ทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน (5) วัดและประเมินผลเพื่อค้นหาจุดอ่อนและพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาจีนอย่างต่อเนื่อง และ (6) เพิ่มประสิทธิภาพของระบบคอมพิวเตอร์ให้มีความรวดเร็วในการสืบค้นข้อมูล

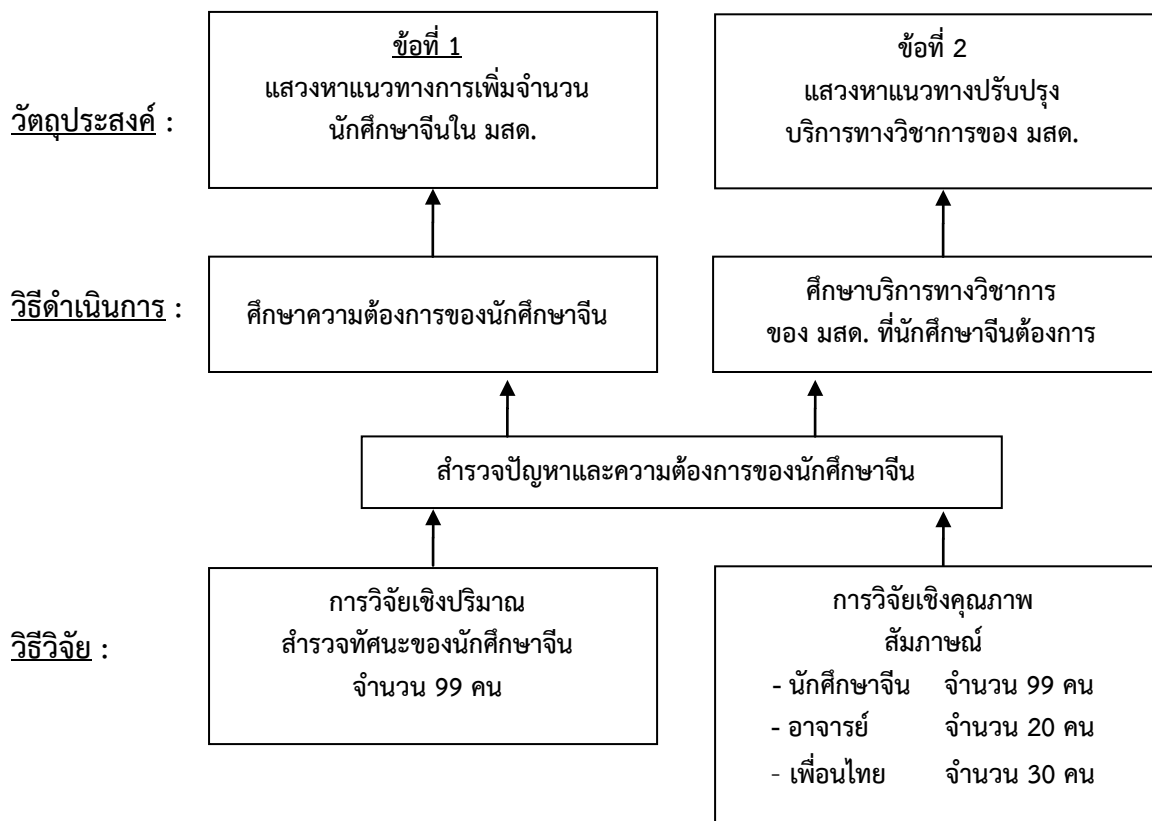
ข้อเสนอของ ชิตากัญญ์ เล่าชู สอดคล้องกับความเห็นของอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (ศิริโรจน์ ผลพันธิน, 2552, หน้า 2) ซึ่งปรากฏในนโยบายของมหาวิทยาลัย ข้อ 5 ดังนี้

“5 : การปฏิบัติต่อนักศึกษาต่างชาติ การมีนักศึกษาต่างชาติโดยเฉพาะจากประเทศจีนมาเรียนในหลักสูตรต่าง ๆ นักศึกษาเหล่านี้มักถูกมองว่าไม่มีระเบียบ และไม่ปฏิบัติตามแนวทางของมหาวิทยาลัยเมื่อสอบถามนักศึกษาแล้วได้ข้อมูลว่าไม่ได้รับการแจ้งในเรื่องที่จำเป็นเหล่านี้ ไม่มีการปฐมนิเทศ และขาดกิจกรรมเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ควรปฏิบัติ โดยเฉพาะในเรื่องวัฒนธรรมไทย หลักสูตรที่เกี่ยวข้องต้องประสานงานกับฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ เพื่อจัดให้นักศึกษาต่างชาติได้เรียนรู้ในระเบียบปฏิบัติเช่นเดียวกับนักศึกษาไทย รวมทั้งวัฒนธรรมไทยด้วย สำหรับด้านวิชาการหลักสูตรต้องเป็นผู้รับผิดชอบดูแล โดยจัดระบบที่ปรึกษาให้เข้มแข็งควรมีกิจกรรมในช่วงวันหยุดให้ด้วย”

เป็นที่น่าสังเกตว่า นโยบายของอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ในปี 2552 มิได้รับการตอบสนองแม้เวลาผ่านมา 1 ปี คือในปี 2553 ที่มีการวิจัยในเรื่องนักศึกษาจีนเกิดขึ้น

2.5 กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทั้ง 2 ข้อ ของโครงการวิจัย คณะผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดของโครงการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ ดำเนินการสำรวจทัศนคติของนักศึกษาจีนจำนวน 99 คนโดยมีวัตถุประสงค์

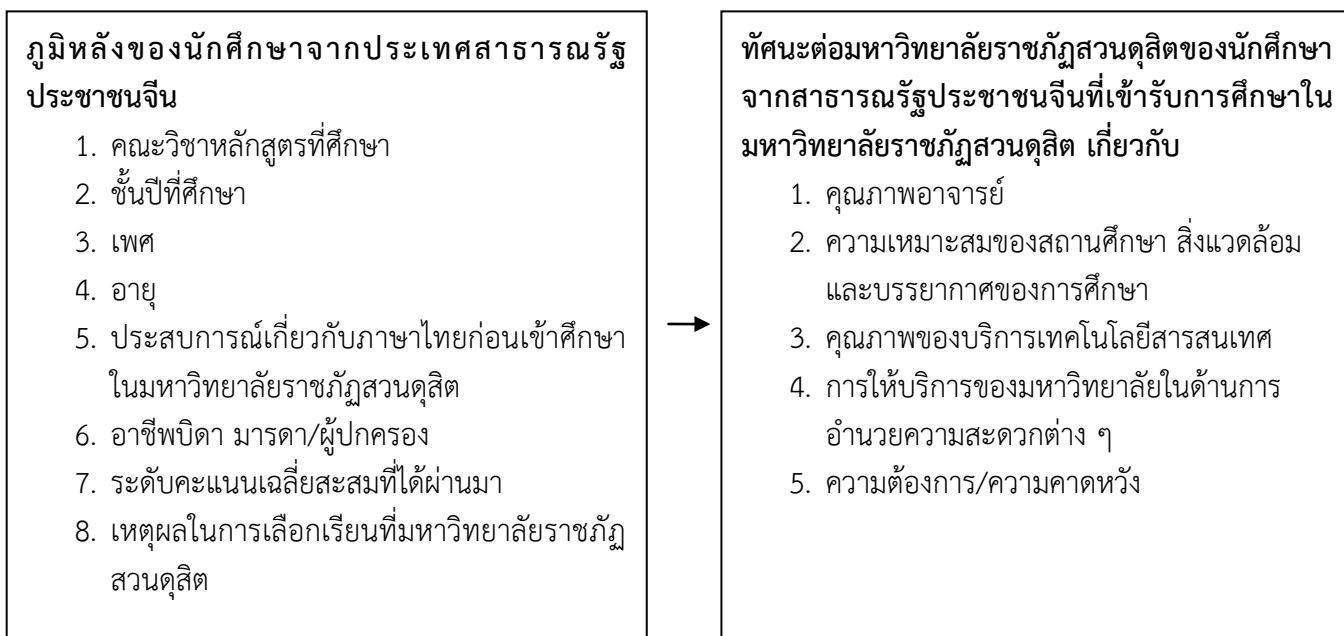
1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาจากสาธารณรัฐประชาชนจีนที่เข้ารับการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เกี่ยวกับ คุณภาพอาจารย์ ความเหมาะสมของหลักสูตรของสถานศึกษาของสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของการศึกษา คุณภาพของบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ คุณภาพสื่อการเรียนการสอน การให้บริการของมหาวิทยาลัยในด้านการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตลอดจนความต้องการและอาชีพในอนาคต

2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาจากสาธารณรัฐประชาชนจีนตามข้อ 1 จำแนก เพศ อายุ จำนวนพี่น้อง ภูมิลำเนา อาชีพบิดามารดาผู้ปกครอง ประสบการณ์เกี่ยวกับการศึกษาในสาธารณรัฐประชาชนจีน ประสบการณ์เกี่ยวกับภาษาไทยก่อนเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม และเหตุผลในการเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

การดำเนินการตามวัตถุประสงค์เป็นไปตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัยเชิงปริมาณ

2.6 นิยามศัพท์

2.6.1 ทักษะของนักศึกษาจากสาธารณรัฐประชาชนจีนที่เข้ารับการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต หมายถึง ความคิดเห็นของนักศึกษาจากสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ลงทะเบียนเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตในปีการศึกษา 2555 ในเรื่องปัญหาและความต้องการที่เกี่ยวข้อง

- คุณภาพอาจารย์
- ความเหมาะสมของสถานศึกษา สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศของการศึกษา
- คุณภาพของบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ
- การให้บริการของมหาวิทยาลัยในด้านการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ความต้องการ/ความคาดหวัง

วัดได้โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.6.2 นักศึกษาจีน หมายถึง นักศึกษาจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่ลงทะเบียนเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตในปีการศึกษา 2555

2.6.3 เพื่อนไทย หมายถึง นักศึกษาไทยที่เป็นเพื่อนร่วมชั้นกับนักศึกษาจีนตามข้อ 2.6.2 อย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา

2.6.4 อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ผู้สอน หรืออาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาตามข้อ 2.6.2 สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตในปีการศึกษา 2555

2.7 สมมติฐานการวิจัย

นักศึกษาจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีนที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และมีความต้องการ/ ความคาดหวังแตกต่างกัน ดังนี้

1. นักศึกษาที่มีคณะที่เรียนต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตแตกต่างกัน

2. นักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตแตกต่างกัน

3. นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตแตกต่างกัน

4. นักศึกษาที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตแตกต่างกัน

5. นักศึกษาที่มีประสบการณ์การเรียนภาษาไทยต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตแตกต่างกัน

6. นักศึกษาที่มีอาชีพบิดามารดาต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตแตกต่างกัน

7. นักศึกษาที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตแตกต่างกัน

8. นักศึกษาที่มีเหตุผลที่เลือกศึกษานามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตแตกต่างกัน

2.8 การวิจัยเชิงคุณภาพ : คำถามของการวิจัย

อาจแบ่งคำถามออกได้เป็น 4 ประเภทตามลักษณะของประชากร และกระบวนการวิจัย คือ

2.8.1 คำถามนักศึกษาจีนเป็นรายบุคคล

- เหตุผลที่เลือกเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตมีอะไรบ้าง?
- ได้รับความช่วยเหลืออะไรบ้าง จากใครในการเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- ลักษณะการคบเพื่อนคนไทยที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตเป็นอย่างไร?
- มีปัญหา/อุปสรรคอะไรบ้างในการศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต?
- มีความประทับใจ และความผิดหวังอะไรบ้างที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต?
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตควรปรับปรุงอะไรบ้างเพื่อตอบสนองความต้องการของนักศึกษาจีน?
- มีเป้าหมายและอาชีพในอนาคตอย่างไร?

2.8.2 คำถามนักศึกษาจีนในการทำ Focus Group

โดยการประชุมกลุ่มละ 5 คน เพื่อแสวงหาความเห็นร่วมกัน ซึ่งอาจแตกต่างจากความเห็นรายบุคคล

- ปัญหา/อุปสรรคในการศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตมีอะไรบ้าง?
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตควรปรับปรุงอะไรบ้าง?
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ควรจัดให้มีบริการเพิ่มเติมเพื่อตอบสนองความต้องการของนักศึกษาจีนอย่างไร?
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตควรส่งเสริมให้นักศึกษาจีนเข้ามาศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างไร?

2.8.3 คำถามสำหรับเพื่อนนักศึกษาไทย

- ปัญหา/อุปสรรคของนักศึกษาจีนในสายตาของเพื่อนคนไทยมีอะไรบ้าง?
- ความช่วยเหลือที่เพื่อนนักศึกษาไทยให้แก่ นักศึกษาจีนมีอะไรบ้าง?
- จุดอ่อนและจุดแข็งของนักศึกษาจีนมีอะไรบ้าง?
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตควรปรับปรุงอะไรบ้าง เพื่อแก้ปัญหาอุปสรรค และส่งเสริมการศึกษาของนักศึกษาจีน?

2.8.4 คำถามสำหรับอาจารย์ผู้สอน/อาจารย์ที่ปรึกษา

- สอนวิชาอะไร และให้คำปรึกษาหรือไม่ เรื่องอะไร?
- ปัญหา/อุปสรรคที่พบในการสอน/ให้คำปรึกษามีหรือไม่? อะไรบ้าง?
- จุดอ่อนและจุดแข็งของนักศึกษาจีนมีอะไรบ้าง?
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตควรปรับปรุงอะไรบ้าง เพื่อพัฒนา/แก้ปัญหาการสอน/การให้คำปรึกษา?

จากการประมวลคำตอบจากคำถามทั้งหมดข้างต้น และผลจากการวิเคราะห์การวิจัยเชิงปริมาณในตอนต้นจะทำให้เห็นภาพจริงที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาจีน ทั้งในด้านปัญหา/อุปสรรคที่ต้องเผชิญในการศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ตลอดจนความคาดหวังและความต้องการของนักศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการศึกษาของนักศึกษาจีนที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตได้

2.9 Model การดำรงนักศึกษา

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 พบว่า Model การดำรงนักศึกษาที่ได้รับ การยอมรับจากการวิจัยต่าง ๆ ในต่างประเทศ คือ Model ของ Tinto (1993) ซึ่งชี้ว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้นักศึกษาคงอยู่หรือออกจากมหาวิทยาลัย มี 6 ประการ คือ

1. การปรับตัวทางวิชาการ
2. การปรับตัวทางสังคม
3. สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของครอบครัว
4. ประสบการณ์ทางการศึกษา

5. เป้าหมายทางการศึกษา

6. ความผูกพันต่อสถาบันการศึกษา

เมื่อนำ Model ของ Tinto มาใช้กับผลการวิจัยนี้ ก็จะพบว่าการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่าการศึกษานักศึกษาจีน ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มีการปรับปรุงทุกข้อทั้ง 6 ข้อ คณะผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงการให้บริการทางการศึกษาของมหาวิทยาลัย เพื่อดึงดูดความสนใจของนักศึกษาจีน และเพิ่มจำนวนนักศึกษาที่เข้ามารับการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต โดยสรุปเป็น 3 ประเด็นได้ดังนี้

1) การปรับตัวทางวิชาการ และประสบการณ์ทางการศึกษา ประกอบด้วยประเด็นสำคัญคือ

- การพัฒนาหลักสูตรใหม่ให้เหมาะสมกับด้านวัฒนธรรมของนักศึกษา
- การพัฒนาอาจารย์ผู้สอน/อาจารย์ที่ปรึกษาให้มีสมรรถนะเหมาะสมกับความต้องการของหลักสูตร

- การปรับปรุงสิ่งการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักศึกษา
- การจัดให้มีการช่วยเหลือนักศึกษาทางวิชาการ

2) การปรับตัวทางสังคม และสร้างความผูกพันกับสถาบันการศึกษามีประเด็นสำคัญ

- ส่งเสริมการปรับตัวของนักศึกษาในระยะเปลี่ยนผ่านให้เกิดความสะดวกสบายเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ได้ดี

- ตอบสนองความต้องการทางสังคม/วัฒนธรรมของนักศึกษาเพื่อเพิ่มความพึงพอใจ

3) สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคมของครอบครัว และเป้าหมายของนักศึกษา มีประเด็นที่อาจส่งเสริม เช่น

- การสนับสนุนการศึกษา
- ให้ความสำคัญกับครอบครัวของนักศึกษา
- การแนะนำหลักสูตร
- การปรับหลักสูตรให้หลากหลาย
- การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

Model ที่ได้รับการปรับปรุงใหม่นี้จะใช้เป็นกรอบแนวคิดในการเสนอแนะการปรับปรุงบริการทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยต่อไป (บทที่ 6)